

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie, ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów zwanym w dalszej części protokołu „Centrum”, „PCPR”.

Kierownikiem PCPR jest p. Jadwiga Krajewska.

Kontrolę w dniach 11-12.03.2013 r. przeprowadziły:

1/ Dorota Moroz - inspektor wojewódzki-kierująca zespołem inspektorów,

2/ Anna Kopczewska – starszy inspektor

na podstawie pisemnych upoważnień Nr 1 i Nr 2 do kontroli znak: PS-I.431.1.8.2013.DM z dnia 26.02.2013 r. wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Z-cę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej p. Katarzynę Mularz.

Wyjaśnień udzielała p. Kierownik PCPR.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez powiat zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie określonych w art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2012 r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono.

Centrum realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie:

- § 1 ust 2 pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 81/12 Zarządu Powiatu Zambrowskiego z dnia 01 października 2012 r.

Realizacja zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w zakresie czynności z dnia 03.10.2012 r. pracownika Centrum, p. Wioletty Dąbrowskiej oraz w § 5 ust 5 pkt 4 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie Kierownika p. Jadwigi Krajewskiej.

Realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W powiecie zambrowskim opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, stanowiący załącznik do uchwały Nr IX/49/11 Rady Powiatu Zambrowskiego z dnia 28.10.2011 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie nie zawiera diagnozy zjawiska przemocy na terenie powiatu zambrowskiego.

Program określa 3 cele podstawowe, jakimi są:

- 1) utworzenie systemu wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych,
- 2) doskonalenie i szkolenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodzin będących w kryzysie,
- 3) prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych, polepszanie funkcjonowania rodziny oraz specjalistyczna pomoc rodzinom w kryzysie.

Realizując cel I Programu, PCPR stosuje procedurę postępowania pracowników PCPR w wypadku wystąpienia przemocy w rodzinie określoną przez Kierownika PCPR w drodze zarządzenia Nr 8/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie procedur monitorowania rodzin z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zarządzenie określa również formy i zakres wsparcia rodzin dotkniętych przemocą.

Realizując cel II Programu PCPR zorganizowało:

- w dniu 11.12.2012 r. szkolenie na temat „Współpraca jednostek samorządu terytorialnego szczebla powiatowego w ramach działania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”. W szkoleniu wzięło udział 45 osób, pracowników zarówno pomocy społecznej jak i innych instytucji z powiatu.

- w dniu 22.11.2012 r. warsztaty „Trening zastępowania agresji” dla rodzin zastępczych niezawodowych w którym uczestniczyło 3 pracowników PCPR.

Jednocześnie p. Kierownik uczestniczyła w 56 godzinnym kursie specjalistycznym „Praca z osobą stosującą przemoc.

Cel III Programu Centrum realizuje poprzez prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

W strukturach Centrum od dnia 01.08.2009 r. działa **Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla rodzin naturalnych, zastępczych oraz adopcyjnych**, gdzie świadczone jest bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne i psychologiczne. Psycholog w 2012 r. przyjmował we środy od godz. 11 do 12, od stycznia br. w 1 i 3 środę miesiąca w godz. od 10 do 12. Prawnik przyjmuje we czwartki w godzinach od 14 do 15.30, (w miarę potrzeb godziny ulegają wydłużeniu). Od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. udzielono łącznie 222 porady, w tym 84 psychologicznych i 138 prawnych.

Oprócz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w PCPR, porad udzielają pracownicy socjalni Centrum.

Realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

PCPR nie opracował programów profilaktycznych. Podejmowane są jednak działania o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym. Dnia 12.10.2012 r. Centrum podpisało porozumienie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Zambrowie dotyczące wzajemnego wsparcia w zakresie promowania i pomocy rodzinie oraz wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i innych działań wynikających z potrzeb środowiska lokalnego. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz przedszkolach prowadziła działania na rzecz rodziców i nauczycieli w tematach, jak niżej:

- skuteczne budowanie motywacji do nauki i poszukiwanie rozwiązań trudnych zachowań,
- najczęstsze trudności dziecka w nauce i sposoby ich niwelowania,
- agresywne dziecko-rozwiązywanie konfliktów wśród najmłodszych,
- w jakim wieku i jakimi metodami mobilizować dziecko do rozwijania swoich zainteresowań i pasji,
- moje dziecko nie chce się uczyć,
- problemy dziecka w okresie dorastania oraz sposoby radzenia sobie z nimi,
- zachowania ryzykowne młodzieży,
- postawy rodzicielskie w wychowaniu,
- dojrzałość szkolna-prelekacja,
- przyczyny niepowodzeń szkolnych.

Wszystkie zajęcia prowadzone były przez psychologów, pedagogów, logopedów oraz doradcę zawodowego. Objęły 890 rodziców.

Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”(NK).

W okresie objętym kontrolą PCPR wszczęło jedną procedurę NK. Wypełniono kartę NK A na błędnym formularzu stanowiącym załącznik do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego „Pomoc społeczna-Niebieska Karta dotycząca przemocy w rodzinie”. Formularz NK A został przekazany do Przewodniczącego ZI przy MOPS w Zambrowie.

W teczce PCPR 8261-I/.../2012 oraz w teczce PCPR 8261-I/.../2013 Zapobieganie i zwalczanie szkodliwych zjawisk i patologii społecznych znajduje się 60 spraw rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz innymi problemami wynikającymi z funkcjonowania w społeczności (53 sprawy za rok 2012 oraz 7 spraw za 2013 r.). Dokumentacja zgromadzona w teczkach rodzin zawiera głównie:

- pisma z Policji z informacją o zgłoszeniu interwencyjnym i podejrzeniu patologii w rodzinie oraz informacji o powiadomieniu OPS właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny,
- pisma PCPR do OPS w sprawie informacji dotyczących podjętych działań przez OPS w stosunku do rodziny,
- odpowiedzi z OPS o podjęciu sprawy przez ZI bądź grupę roboczą,
- pisma PCPR do OPS informujące o możliwościach skorzystania przez członków rodzin z usług psychologa i radcy prawnego przy Punkcie informacyjno-konsultacyjnym dla rodzin naturalnych zastępczych oraz adopcyjnych w Zambrowie,

- notatki służbowe z wizyt w środowisku i kontaktów z rodzinami,
- oświadczenia pokrzywdzonych, sprawców o przyjęciu informacji o świadczonych formach pomocy ze strony PCPR.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia na podstawie art.6 ust 3, pkt 3 ustawy.

W okresie objętym kontrolą PCPR nie udzielał pomocy oraz nie umieszczał osób dotkniętych przemocą w ośrodku wsparcia.

Zarząd Powiatu Zambrowskiego na prośbę Burmistrza Miasta Zambrów rozważał możliwość utworzenia i prowadzenia specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. W związku z tym zwrócił się do gmin z powiatu zambrowskiego z zapytaniem o podanie ilości osób wymagających skierowania do ośrodków wsparcia. Z analizy zebranych informacji z gmin wynika, że brak jest przesłanek do tworzenia takiej placówki.

Nie było przypadku odebrania dziecka z rodziny, o którym mowa w art. 12a ustawy. Jednakże do Sądu Rodzinnego zgłoszono jeden przypadek dotyczący potrzeby zbadania sytuacji dzieci w rodzinie.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej na podstawie art.6 ust 3, pkt 4 ustawy.

Z informacji uzyskanych od p. Kierownik PCPR wynika, że do dnia kontroli nie zgłosiła się żadna osoba wymagająca skierowania jej do Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W sytuacji zaistnienia potrzeby wsparcia osób czy rodzin w ramach interwencji kryzysowej można skorzystać z pomocy specjalistycznej w punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W PCPR w Zambrowie opracowano Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie i przyjęto jako załącznik uchwałą Nr IX/49/11 Rady Powiatu Zambrowskiego z dnia 28.10.2011r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015.

Program powstał w oparciu o „wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie” stanowiących załącznik Nr 2 do Krajowego Programu. W kontrolowanym okresie zrealizowano jeden cykl programu korekcyjno-edukacyjnego: Projekt programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc „Zatrzymać przemoc” realizowanego przez PCPR w Zambrowie w 2012 r. – miejsce przeprowadzenia zajęć - Zakład Karny (ZK) w Grądach Woniecko.

Jest to program autorski, opracowany na podstawie ww. wytycznych przez psychologów prowadzących zajęcia.

Formy organizacji i realizacji programu oraz ich zawartość merytoryczna:

a/ cele programu są zgodne z celami wymienionymi w § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259).

b/zakres tematyczny, model programu: zgodnie z Krajowym Programem oraz programem z Duluth

c/adresaci programu: adresatami programu korekcyjno-edukacyjnego były osoby skazane, odbywające karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Grądach Woniecko.

d/formy i metody pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie: zajęcia prowadzone były metodą treningu ART oraz programu Duluth. m.in. mini wykład, dyskusja tematyczna, informacje zwrotne, praca z ankietą „burza mózgów”, film tematyczny, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, zadanie domowe, trening, praca w podgrupach.

e/rodzaj zajęć: ZK Grądy Woniecko - 68 godzin w tym: 60 godzin pracy grupowej oraz 8 godzin pracy indywidualnej, odbywających się raz w tygodniu (w poniedziałek). Zajęcia podzielono na bloki tematyczne.

Każdy uczestnik zapoznał się i wypełnił: materiały przewidziane na sesje indywidualne, tj. kwestionariusz „Historia przemocy cz. I”, podpisanie kontraktu, omówienie Programu, kwestionariusz

„Historia przemocy cz. II”, plan bezpieczeństwa (opis, opracowanie), „plan bezpieczeństwa” oraz indywidualny plan bezpieczeństwa.

Okres realizacji, liczba uczestników programu:

ZK Grądy Woniecko: 24.09.2012 r.-03.12.2012 r. Zebrana grupa stanowiła 16 osób, z czego dwie po przeprowadzeniu sesji indywidualnych nie zostali zakwalifikowani do udziału. Zajęcia rozpoczęło 14 uczestników, zaś ukończyło 10 (Trzy osoby zostały warunkowo zwolnione przez Sąd, jedna osoba została przewieziona do innego ZK).

Nabór i selekcja uczestników:

Opracowano szczegółowe zasady selekcji i naboru uczestników oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Kwalifikacji do programu w zakładzie karnym dokonywali psychologowie prowadzący zajęcia. Do programu kwalifikowali się sprawcy przemocy domowej zgłaszający się dobrowolnie do wychowawców lub psychologa ZK, a także zgłaszanych przez wychowawców lub psychologów ZK. Zgodnie z opracowanymi przez prowadzących program zasadami selekcji w zajęciach nie mogły wziąć udziału osoby chore psychicznie, uzależnione oraz osoby, które nie są sprawcami przemocy domowej.

Formy zachęty do udziału w programie:

Nie przewidziano.

Upowszechnianie informacji o programie: informacja o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego została zamieszczona na stronie internetowej PCPR w dniu 10.09.2012 r., wraz z zaproszeniem do składania ofert na prowadzenie zajęć korekcyjno-edukacyjnych ze sprawcami.

Teczka PCPR 8250 II/2012 zawiera protokół z posiedzenia komisji konkursowej z dnia 13.09.2012 r. w sprawie rozpatrzenia ofert na przeprowadzenie zajęć korekcyjno-edukacyjnych oraz zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 17.09.2012 r.

Uwzględniono specyfikę różnych grup sprawców przemocy:

Zrealizowano cykl oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym.

Opracowano *reguły uczestnictwa w programie*. W pierwszym etapie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego uczestnicy podpisywali kontrakty, w których zobowiązywali się do akceptacji reguł uczestnictwa obejmujących: formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach, obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie spotkań, zobowiązanie się do powstrzymania od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i innymi osobami, uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

Działania monitorujące i ewaluacyjne:

Zgodnie z dokumentem „System monitorowania zachowania związanego z przemocą u osób uczestniczących w programie” działania monitorujące będą prowadzone w trakcie programu (zachowania uczestnika wskazujące na stosowanie przemocy będą korygowane w trakcie zajęć) oraz w stosunku do osób z terenu powiatu - 3 lata po jego zakończeniu (poprzez udzielanie konsultacji/porad dla osób dobrowolnie zgłaszających się do pracownika prowadzącego zajęcia, sprawdzanie zachowania poprzez kontakt z kuratorami, pracownikami socjalnymi, pracownikami Ośrodka Interwencji Kryzysowej, udzielanie konsultacji rodzinom osób uczestniczących w programie, zbieranie informacji na podstawie ankiet wypełnionych przez osoby poszkodowane przez sprawców przemocy (w przypadku gdy osoby te pozostają w związkach lub zamieszkują pod jednym dachem). Działania sprawdzające zachowanie uczestników programu będą prowadzone jeden raz w roku (poza zgłoszeniami dobrowolnymi).

W celu doskonalenia i upowszechniania technologii oddziaływań programu wykorzystywane są ankiety ewaluacyjne uzupełnione na zakończenie programu „Zatrzymać przemoc” realizowanego przez PCPR Zambrów.

Współpraca z instytucjami i organizacjami prowadzącymi programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie – przy realizacji programu k-e PCPR współpracuje z: Zakładem Karnym w Grądach

Woniecko oraz OPS-ami z terenu powiatu, kuratorami sądowymi oraz organizacjami pozarządowymi: Klubem Abstynenta Ostoja i Caritas w Zambrowie.

Kadra zatrudniona przy realizacji programu spełnia wymogi określone w § 9 ww. rozporządzenia

W trakcie kontroli sprawdzono 100 % dokumentacji formalnej oraz dokumentację indywidualną dotyczącą sprawców przemocy – 5 teczek (**Załącznik nr 1 do protokołu kontroli**). Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole, do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie p. Jadwidze Krajewskiej .

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - pod numerem 1/2013.

Zambrów, 15.04.2013

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Jadwiga Krajewska

.....
podpis kontrolowanego

Dorota Moroz

.....
Anna Kopczewska

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Zambrów, 15.04.2013r. Jadwiga Krajewska

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)